
Віктар Шніп

...пройдуць гады, і мы станем травою,
толькі Радзіме вядома якою...

Айчыны самотнае сонца

БАЛАДА БЕЛАРУСКАГА ШЛЯХУ

І вось ужо і Быкава няма...
А ў нас яшчэ наперадзе зіма,
І нам ісьці праз вечар і сьнягі,
Праз вецер, здраду, зваду і грахі.
Няма тут на каго нам спадзявацца,
Як на сябе, бо тут за нас змагацца
Ніхто ня будзе — колькі ні прасі.
Нам праз зіму, нібы праз сьмерць,
прайсьці
І ўбачыць, што няма другой зямлі,
Дзе б так чужымі між сабой былі
Усе і блізкімі былі, як тут...
Яшчэ зіма наперадзе, як Суд,
І нам ісьці і знаць куды ідзём
І ноччу сьветлай, і чарнюткім днём,

І мы вясною зоркі назавём
Імёнамі, што асьвятлялі Шлях
І не далі нам зьмерзнуць у сьнягах...

* * *

На зорках Радзіма твая ўкрыжавана...
І поўня — Радзімы глыбокая рана...
І ўсё, што ты робіш, пакут дадае.
І ўсё, што ты кажаш, ня цешыць Яе,
Бо ты, нібы цьвік з'іржавелы ў далоні,
Бо ты, нібы пыл на ўладарскай кароне,
Сабе не належыш на гэтай зямлі,
Якую табе, як жыцьцё, бераглі...
І я не сьвяты і сьвятым я ня стану,
І я не малюся на поўню, як рану,
Бо раны ня бачу, бо дзень на двары,
І клічуць зайсьціся ў карчомку сябры...
І пройдуць гады, і мы станем травою,
І толькі Радзіме вядома якою.

* * *

Сябе прапіў, нібы сябе забіў
І жыць застаўся, каб зноў піць далей.
Каму і што ты добрага зрабіў?
Каму і што ты дрэннага зрабіў,
Каб за віном хавацца ад людзей?
І дзень твой,
 быццам ноч, і ноч, як дзень,
І верш, нібыта нож, і нож, як верш,
І ты ў свой лес ідзеш, нібыта цень,
І ў лесе, нібы воўк стары, жывеш
І ля агменю там сядзіш адзін
І плачаш, і сьмяешся над усім,
І, як крывёй, лістотаю асін
Агмень ты корміш, і ўзьлятае дым,
Нібы сівы груган, які любіў
Цябе і сьветлы сьвет, што ты прапіў...

А нехта па сьцяжыне ўжо ідзе
Не да твайго агменю — да цябе,
Каб там з табой хавацца ад людзей,
За верш, як нож, схапіўшыся ў журбе...

* * *

...Дрэвы ператворацца ў вялікіх птушак
І да зорак, як да гнёздаў, палятуць,
Поўню жоўтую, нібы ліхтар, патушаць
І аблокі, быццам павуту, парвуць.
І глядзець ты будзеш, як яны знікаюць
У высокай далі, дзе табе ня быць,
Бо ў далечы нас з табою не чакаюць.
Нам з табою гэты край любіць
І глядзець на неба, быццам на ікону,
І маліцца Богу, і свой шлях шукаць,
І ў зямное шчасьце веручы да скону,
Што такое шчасьце толкам і ня знаць...
Дрэвы ператворацца ў вялікіх птушак
І разбудзяць пад асфальтамі траву,
Быццам Беларусь у адзіноках душах,
Што яшчэ, як птушкі, на вятрах
жывуць...

* * *

Як кропля шампанскага ў шклянцы на
дне,
Так сонца самотнай Айчыны ўва мне
Яшчэ існуе, але ўсё ж прападае,
Нібыта яго хтось з мяне выпівае,
І кажа — цябе ад самоты ратую,
І шклянку цалуе, як неба, пустую.
І я разумею, што я адзінокі.
Ды чуюцца ў цемры знаёмыя крокі—
Вяртаюцца з далечаў шэрых сябры
І сьледам за імі цікуюць зьвяры,
Якім невядома дарога з чужыны
Да гэтай самотнай ды нашай Айчыны,
Якая душу ад самоты ратуе,
І хтось ужо шклянку сваю не цалуе.
І сонца праменьне губляе над Краем,
Нібыта шампанскае Бог пралівае...

што нехта бясслаўна памёр.
Ну, а дурняў чакае штодзённа турма,
А разумных чакае пятля і касьцёр.

Ну, а хто застанецца— зальецца віном.
Ім не волі— віна для жыцця нестае...
Не хадзі ты ў карчму, не глядзі ты ў
вакно,
Там ня знойдзеш чужых.

Там заўсёды свае...

* * *

У гэтым сьвеце немагчыма жыць,
Таму і паміраем мы штохвілі.
Нам гэты сьвет, нібы агонь, любіць,
Любіць, як матылі агонь любілі...
І ты гаворыш мне, што я — дзівак
І веру, што збываюцца жаданьні,
Ды і наогул, я жыву ня так,
Як трэба жыць пад Зоркаю каханьня.
І я нічога не магу зрабіць,
Каб гэты сьвет спакойна разлюбіць
І адысці туды, дзе невядома
Ці буду я ў гасьцях, ці буду дома...
А ў гэтым сьвеце немагчыма жыць,
Ды мы жывем і радуемся шчыра,
Што можам сьвет, нібы агонь, любіць,
Не разлюбіўшы, адлятаць у Вырай...